

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Tarım alanındaki üretim, artan nüfus ve gıda ihtiyacı sebebiyle her geçen gün daha büyük önem arz etmektedir. Gelecek 30 yıl içinde dünya nüfusunun 10 milyarı bulması beklenmektedir. Dolayısıyla gıda üretimi hayati önemde olan alanlardan biri haline gelmiştir.

Türkiye'de özellikle son yıllarda tarımsal üretimin desteklenmemesi, hatalı ithalat politikaları ve eko- kırımın artan yıkıcı etkileri ile ülkede giderek belirgin hale gelen ekonomik krizin çıktıları; tarım ve hayvancılık alanlarındaki üretimin düşüşüne sebep olmaktadır. Bu alanda faaliyet gösteren çiftçiler artan girdi maliyetleri, yüksek vergiler ve düşük taban alım fiyatları sebebiyle üretimden çekilmek zorunda bırakılmaktadır.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) araştırma raporuna göre 2022 yılı ocak ayında çiftçi sayısında yüzde 13,2 (75 bin) düşüş görülmüştür. Söz konusu düşüşle birlikte, çiftçi sayısı 493 bine gerilemiştir. Yine resmi verilere göre kayıtlı çiftçi sayısı son 5 yılda yaklaşık yüzde 29, son 10 yılda ise yüzde 55 civarında azalmış ve hatta TÜİK verilerine göre; tarımda istihdam edilenlerin sayısı 2002'de 7 milyon 458 bin kişiye bu Eylül 2021'de ise 4 milyon 974 bine düşmüş, buna göre tarımda istihdam edilenlerin sayısı son 19 yılda yüzde 33; son 10 yılda ise yüzde 26 gerilemiştir.

SGK verileri de üretimden çekilen çiftçi sayısındaki artışı gözler önüne sermektedir. Açıklanan verilere göre; 5 yılda yaklaşık 200 bin çiftçinin iş bıraktığı gözlenmektedir. Üretime devam edilse dahi çiftçilerimizin sosyal güvenlik sisteminden uzak şekilde üretim yaptığı görülmektedir. Bu durum göstermektedir ki; çiftçilerimiz her geçen gün yoksullaşmaktadır. Önceki yıllarda mevzuatta yapılan değişikliklerin özellikle küçük aile işletmelerini olumsuz etkilemiş ve sektörde çalışanlar diğer sektörlerle kaymaya başlamıştır. 2009'da 1 milyon üzerinde olan sigortalı çiftçi sayısı 2021'de 530 bine kadar düşmüş, son olarak bu yılın Ocak ayında 500 bin sınırının altına inerek 493 bin olmuştur. Çiftçi sayısındaki bu hızlı düşüş coğrafyamızda gıda güvenliğini tehdit eder noktaya getirmiştir.

Tarım alanlarının imara açılması da tarımsal üretimdeki düşüşün en büyük sebeplerinden biri olarak açıklanmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın açıkladığı tarım alanları

da azalmaya devam ediyor. Buna göre tarım alanları ise son 10 yılda yüzde 5; son 19 yılda ise yüzde 12 azalmıştır.

Hayvancılık alanında da yaşanan kriz giderek ağırlaşmakta hatta açmaz halini almaktadır. Hayvan varlığının girdiği tehlikenin yanı sıra hayvancılık alanında bir diğer sorunu da her geçen gün artan maliyetlerdir. Maliyetlerin artması sonucu piyasa fiyatları artmakta ve pazarda daralmaya neden olmaktadır. Süt üretiminde verimin düşmesi sonucunda piyasanın daralması ile süt piyasası da derinden etkilenmektedir. Bu durumun oluşmasında en önemli faktörler süt verimi yüksek hayvan sayısının azalması, damızlık hayvanların maliyetlerin yüksek olması sebebiyle kesime gönderilmesi, hayvan hastalıklarına karşı etkin önlemler alınmaması ve girdi maliyetlerindeki artış olarak görülmektedir. Önümüzdeki yıllarda süt üretiminde de net ithalatçı konuma gelme riski bulunmaktadır.

Uzun yıllardır uygulanan üretim politikalarındaki eksiklikler ve eko -kırımın etkileri il bazında özellikle Erzurum ilinde de kendini göstermektedir. Erzurum ilinde üretim yapan çiftçiler; özellikle buğday üretiminde yaşadıkları sorunlar ve TMO tarafından belirlenen düşük alım fiyatları sebebiyle üretimi durdurma noktasına geldiklerini ifade etmektedirler.

Bu bağlamda;

1. Son 10 yılda tarım dışına çıkarılan arazi büyüklüğü hektar olarak ne kadardır? Yıllara göre dağılımı nedir? Bu alanlardan ne kadarı imara açılmıştır?
2. Son 5 yılda nadasa bırakılan ve ekilmeyen arazilerin dağılımı nasıldır?
3. Ekilmeyen arazilerin çiftçiler tarafından tekrar ekilmesi için hangi önlemler alınmaktadır?
4. Son 5 yılda yıllara göre tarımsal üretim miktarındaki değişim nedir?
5. Üretime devam eden ve SGK'ya pirim borcu bulunan çiftçi sayısı kaçtır? Toplam pirim borcu kaç TL'dir?
6. Özel ve kamu bankalarına borcu bulunan çiftçi sayısı kaçtır? Borcun toplam tutarı nedir?
7. Son bir yıl içerisinde kaç çiftçiye mazot ve gübre desteği sağlanmıştır? Toplam destek miktarı nedir?
8. Son 5 yıl içerisinde ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısının yıllara göre değişimi nedir?
9. Erzurum ilinde son 5 yıl içerisinde ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı kaçtır?
10. Geçtiğimiz yıl içinde tarım sigortası yaptıran çiftçi sayısı kaçtır?
11. Türkiye genelinde ve Erzurum ili özelinde son 5 yıl içerisinde buğday rekoltesi nasıl değişmiştir?
12. Son beş yıl içerisinde Türkiye genelinde ve Erzurum ili özelinde ayrıca belirtmek kaydıyla, TMO tarafından yapılan hububat alım miktarı nedir? Yıllara göre ve ürün bazında alım fiyatları nelerdir?
13. TMO alım fiyatları belirlenirken dikkate alınan ölçütler nelerdir? Belirlenen alım fiyatları ile çiftçinin kazanç sağlayabildiğini düşünüyor musunuz?
14. Son 5 yıl içerisinde Türkiye genelinde ve Erzurum ili özelinde üretimden çekilen çiftçi sayısı kaçtır?

15. Son yıllarda basına yansıyan haberlerde düşük taban alım fiyatları sebebiyle ürününü yakan, üretimden çekilen çiftçi sayısındaki artışı nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu hususta alınan önlemler nelerdir?
16. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayımız nedir? Bu hayvanların kaç tanesi süt verimi yüksek, kaç tanesi etçi hayvanlardır? Bu hayvanların kaç bulaşıcı hastalılara karşı aşılanmıştır?
17. Son 10 yılda üretilen süt miktarı yıllar bazında ne kadardır?
18. Üreticiler mevcut piyasa koşullarında 1 litre süt sattığında kaç kg yem alabilmektedir? Çiğ süt yem paritesinde sınır olan 1 Litre süt 1.5 kg yem kuralı yakalanabilmekte midir?
19. Süt üreticilerimizin desteklenmesi için ve süt üretiminin artırmak amacıyla hangi çalışmalar yapılmaktadır?
20. Tarım ve hayvancılık alanında üretim düşüşünün önlenmesi; bu alanda faaliyet gösteren üretici ve işçilerin sorunlarının giderilmesi ve desteklenmesi adına yürütülen çalışmalar ve alınan önlemler nelerdir?